

Exercitatio DE RELIGIONE.

Illius nempe

{ Objecto, Actibus,
{ Subjecto, Adjutorius, } Præmiisq;
{ Normâ, Impedimentis, }

———— Separat hæc nos
A grege Brutorum. ————

Juven Satyr.

Ghon Sarah Gory

Πλάτων ἱερουργεῖν ἐστὶν ἀδύνατον. Ἀγαθὸν, ὃ μυστήριον ἔστι Πλάτωνος.
Plato in Minoe.

Mah-ahabti toratecha, Kol hajom
hi fichati.

Psa. 119. 97.

Anno æræ Aurantiacæ, &c S. Religionis Liberatæ principio.

Londini: Excudebat B. Griffin, venalisque prostat apud Robertum Gellæ ad Pylam auream in vico dicto Chancery-Lane, & Joh. Laurentum ad Imaginem Angelis in vico dicto Poultry. 1689.

RELIGIONE. DE EXERCITATIO

Illius nempe

Objecto, Adhibita
Subjecto, Adjunctis
Norma, Impedimentis
Præmissis

Separatim nos

UNIVERSITY
LIBRARY
CAMBRIDGE

A grege Bant

729-19 Juven 29.19

Plato in Minoc.
Hic est is qui in Minoc. Agitur, et in Minoc. et in Minoc.

Mah-abadi totatella; Kol hajom
hi schar.

Anno ætæ Augustinæ, & 2 Religione liberare primo.
Londini: Excudit R. Griffin, venditor professorum etiam Librorum Gildæ et
hinc autem in vico dicto Chancery-Lane, de Joh. Lawrence et Indus
magis in vico dicto Fenchurch, 1689.

Filiolo meo. Sapere.

Quinquennium est, mi Ocelle, ex quo (tui studiosus) *Ontologiam* qualem qualem conscripsi. Istamq; capitibus quatuor absolutam. sc. de *Mundo*, de *Homine*, de *Rebus Hominum*, de *Religione*.

Sanus an secus, haereo; sed vel tunc dierum ad *Tanta* nisus sum. In te *Ascanio* stetit *Aeneae* cura omnis: & vilior mihi fuit *vita*, eruditione tua. Nihil agere non possem; neq; suboluit quid melius agerem, tunc cum non *insuavissime* feriari non possem.

Sed nec diffitebor, *Ansis* audaculus excidi fati superque. Neque mirum; quandoquidem a *Libris* procul distans, nec vel *ipsi* Mihi sat propinquus, illorum sat agebam. Nota loquor, *mea Lux!* inter malleum & incudem positus, exegi hoc operis. *Pagellae* enim primae venerunt obviam *amicorum* praestantissimorum *Mortes*. Nec mora, quoniam illas exceperant rei *familiares* *Brevia*, & *Syries*. Expectantissimos mei *carceres*, & *confinilla* taceo omnia.

Quapropter aversari identidem ager animus operam, & refugere centies, veluti cibum crudus & male habens stomachus. Qamquam non multo post tempore, omnia vicit tui *Amor*. Omnes in *via* *Leones*, tibi aliquantulum opitulandi *Spes* allectantissima.

Laudibus effertur suis, rerum *Parens* & *Salus*! *Tem-*

pora mutantur. Et noctua (quod dicitur) volavit non
nulla. Vivitur sub Rege atq; Regina, (absq; antiphrasi
Gallica,) CHRISTIANISSIMIS. Exuunturq; sa-
cro sanctae Religionis vincula & compedes. Non, quod
iam antè, vapulat Virtus, non exulat Pietas. Non
Magni constat Honestum, non fugam minatur S. Evan-
gelium. Beatissimi Servatoris Evangelium, nostri Parma,
regis, Palladium, Papicolarum pestis, crux, exirum. De-
us nobis haec Otia fecit.

Attamen aliorum mihi districtissimo, relambenda:
Ontologiae otium non supererit. Lacticinii quicquid sit
Religiosi quod hic comparer, extorserint, non cotidiana:
Eruditionis viri seu Religionis. Fallit augurium forte,
nec ad publici saporis gustum probe condiri, mox pa-
lam erit. Intermiscantur forsitan & huic Lacticinio, quae
non paucissimis pro Charientismo Anglico doctis.

~~Genuinum agitent non admittentia morsum.~~

De aliis minus laboro. At, quod tuum est, o multa-
rum Precum fili, Excute te jubeo hoc Opella, & Vivere.
In illustrissima Deo vivendi arte tantum Scimus, quan-
tum Operamur. Qi Sapere pro Salvere inscripti, non, te
Valere hic loci jubeo, mea vita! sed, pro gratia J. Christi,
Sapere. Evadendum tibi opto & Evadendum. Qibus, si
(quod absit) carueris, nec ipsa te servet Salus.

Cetera pauperrimus, sed dives

postis facior sacris Precibus

ERRATA. A tibi Pater.

P Age 13. lin. 17. dele est. p. 14. l. 13. lege Elementa.
p. 17. l. 5. lege militare. p. 19. l. 12. lege Davidicum.

De

De Religione.

O Pondus humanae indolis, impetusq; Amor. Quod tu pronus, præcept. devine, ruere! Extra te, *Infra* sunt, & *Contra*, quæ advolas! nec audit currus habenas. Ista /is tu diligere, ista te iare rea diligere, (tibi dormiens) *nescis*.

Expergiscere demens animi, & *Revertere*! in te, miserescentissimus tu. *Revertere*! sapere *aude*; atq; illo te eripe Orco, ad quem cruentissima damnavit *Vesania*. Apaga delirium, vitam apaga crastinam; Cui apud *Parthos* latet & *Armenios*. *Vive hodie*, & e vestigio sapere *aude*.

Cosmologia (præmissa) pars magna Homo est, *Etologia* (quæ jam antè comparuit) & prora, & puppis, Religio est. Homo, Mundi est *Topazium*, Religio hominis totum est. Agedum & in hoc toto totus esto.

Mechania hæc est illa, cui in dextra *Dierum* longitudo, in sinistra *Opum* cornucopia & honorum.

Philologia pariter est, cuius *Grammatica* præstantissimas secum trahit *Concordantias*; cuius celos aperit *Rhetorica*, claudiq; cuius *Poesis* incantat *Cœlites*; cuiusq; *Diabolicas* elidit *strophas Logica*.

Philosophia, hæc eadem est illustrissima! sua, nil fallax Ontologia est, *Metaphysica*; sua, Generationes omnium palam facit, & Corruptiones, *Physica*: sua, mores sacro Baptismate dignos format, *Ethica*: sua, interios quosdam cælos convertit casulas, *Oeconomica*: sua, Theocrateia omnino est, *Politica*!

Mathematica, hæc ipsamet Religio est; magni nominis mensuram implens *Mathematica*. Quid enim! cælestis Gratia longum, latum, & profundum, sua explorat *Geometria*. Quæque carnos fugiunt oculos, sua excipit *Optica*: Innumerabilia & inenarrabilia, in numerato sua habet *Arithmetica*: Omnia lance æquissima, sua collibrat *Statica*: Constringentem Pleiadum delicias Deum, Orionis loræque solventem; sua laudat *Astronomia* Mundi insulam, decempedâ non mendaci, sua metitur *Geographia*: unaque compingit secula universa, sua *Historia*.

Medicina certè quidem est; & morborum omne genus, per archiatron J E S U M, victrix atque supervictrix.

Jurisprudentia similiter hæc est; Pacis præstantissima superna, internæque, externæque;

Theologia, quæ nil majus meliusve, hæc est unissima! Quidquidem divinam Querunt veritatem alii, alii inveniunt aliquodammodo. Possident soli, atque cum ipsa rem habent Religiosi.

Splendidis æternum valedicito nugis, & septecolumnarem Religioni domum ingredi, O Pondus humanæ indolis, impetusque, Amor! Agendum; Objectum, Subjectum, Normam, Actus, Adjutoria, Impedimenta, atque Præmia addiscito.

Eja

Eja, (qorum est tibi Cópia,) *Aditus* reſera tuos! *Fo-*
res fac pandant *Portæ*! *Clauftra* revelle! *Limina* pan-
 de ſecretiſſima; *Teq;* (te digniſſima) introeant hæc
 excelfa! *Ophirio* taxanda auro ſunt minime, *Sardiove*.
Sandaſtri nulla, nulla *Unionis* mentio. aut mentientiſſi-
 mi flammæ *Pyropi*!

Sed tu, *Pater luminum*, aſpira cæptis! *Lucem*, cæ-
 teroquin *inacceſſam*, colis. Et per *tantam*, qo tu es, *Lu-*
men, formidandæ oborientur oculis *Tenebræ*. Memi-
 ſerum! qanta *infans* effari geſtio? Sublevet a tuo *Lu-*
mine Lumen! Tuaq; in verba juratum, *Spiritus* aperiat
 os mihi *tuus*! Da, *Pater*. *Dandi* ſcientiſſime, *Exprobrandi*
 neſcientiſſime; da ſacris in literis nihil *falli*. da ſacris
 ex literis nihil *fallere*! Faxit profuſiſſima in *JESU*
Domino gratia! *Amen*.

OBJECTUM, Religio habet Deum. *Effentiam*,
 Dei nomen loquitur, & *Relationem*, omni gentium con-
 ſenſu. Intellectum obruunt noſtrum *Maxima*; fugiunt
minima; ſat ſubeunt *neutra*. *Esſe Deum*, omni notiſſi-
 mo notius eſt. Atqi quantus hic ſit, quantillaq; creatu-
 rarum natio: qanta hujus *ſuper omnietas*, qantula ha-
 rum *Infra nihilitas* ſit oportet; nec dici potis eſt neq;
 cogitari. *Omnia*, Deus eſt in omnibus: Nec pars poteſt
 eſſe, qi *Inſinitus* non poteſt non eſſe. *Deiq;* *Mundi*q;
 entitas, *ſolius Dei* entitatem ne hilum ſuperat. Cæcutit
 ad hoc jubar, mens qælibet! *Notius* autem nihil eſt,
 qamqam nihil ferè *Ignotius*. Uſq; adeo dedecet
Vermiculos, inter loquendum de Numine *typhus*.
 Sunt qæ per *Specula*, & per *Ænigmata*, demisit ad
 B 2 captum

captum coelestis Philanthropia. *Elohimq;* magni aliquatenus prendere Incomprehensibilia valemus.

Deum locuturus, *Ens Attributis septisarium, Relatione trinum* intelligo. *sc.*

Ens Æternum; Principii, fluxus, finis, abhorrentissimum.

Ens 'Αυτοῦτον; & vel a Seipso vel abs Alio quopiam incausatissimum;

Ens Independens; a sustentando procul & manutendo, non secus ac in *τὸ* esse producendo.

Ens Necessarium; quod & non fuisse non poterat, & non-esse non potest: faciente ingentissimā non-esse nequeundi potentia.

Ens Omniperscriptissimum; quoad sapientiam, potentiam, bonitatem; & attributa, (quod loqui amant,) cum *Decantata*, tum pleraque nobis humi repentibus *inaudita*.

Ens Tri-Unum; &, per sacros ubique *Codices, Trinonymum*. “Abi ad Jordanem & videris, dictum vetus tritissimum erat, scitissimumque Rotunde *H. Grotius*, (vir quantus!) “Sol, Lux, Calorque trina sunt, Unum “tamen. Vigere sapere. Velle, in uno sunt Tria. Quid multa! Radix Truncus Ramus, arborum sunt una!

Ens Omni Operantissimum; a quo, per quem, & propter quem sunt omnia.

Relata quod attinet; *Proprietarius, Rector*, atque *Benefactor* unicissimus est de quo verba facimus.

Sub-Proprietarios, Sub-Rectorculos, Sub-Benefactorculos, pro Libitu ordinat *Supremus*. Hunc au-

tem

tem unum qui non cogitat, Deum non ille cogitat, sed Figmentum.

Religionis Alpha & Omega, anima & omnia, Deus est. Ipsius Maximificatio, Omnificatio, & super-omnificatio, germana est, & sola (sine improprio) nostra Religio.

Ausculitemus Labiis, filii simillimis coccinei: Quid Terra præter te mihi! quid Polus offert colendum!

De Deo, balbutimus misere cis cælum Viatores. Omniq; carere Nescientiâ Calites, pernegat Eliphaz Temanites. Infimè se demittit Deus, in cultus aliquanti faciendo Archangelicos; demittit, si Psalmistæ fides sit. Attamen intellectus humani gloria, est Dei quantulacunq; notitia. Minima, minimissima esto! Pansophiam (si demus) reliquam, superat hæc minimissima. Parva non sunt parva, ex quibus proveniunt magna: sed ad Johanninam in Deo vitam, pollet minimissima hæc suppetitq; 1 Joh. 4. 16.

Quod autem nulla ignoret Ignorantia; cum querantur Pulcherrima, defatigatio est Turpissima. Inq; Deo querendo, impius qui non improbus Labor est. Quamquam post improbas vigilias, & intermissa nunquam studia, verissima fuerit Scaligeri calliepeia! sc. "Et nostræ pietatis & Dei immensitatis intererit, vel ea sentire quæ sentire non possumus.

SUBJECTUM Religionis, homo est; totus qotus. Nempe, Spiritus, Anima, Corpus. Subjectiva Religio, Dei est in omnibus Inhabitatio; ipsi in omnibus Conformitas & Morigeratio.

Nil aliud Antelapsaria, nil aliud Postlapsaria Religio.
Postlapsaria

Postlapsaria omnis, *Christiana* est (secundum minus & magis,) *Christiana* erat *Adamica*; videsis *Protevan- gelium*, *Gen.* 3. 15. *Christiana*, *Noachica* erat Religio; *Abrahamica*, *Mosaica*, *Prophetica*, *Johannina*, & (quod dici non opus est) *Apostolica*. Martyrologian sacram adeat, quod levissime addubitat. *Hebr.* 11.

Religionem *Christianam*, duo constituunt. Nimirum, per *Fædus* Novum *Reconciliatio*; perque *Renascentiam* caelestem *Communio*.

Sed quid tum demum! Totius Hominis est, dicta *Reconciliatio*; totius, *Communio* dicta.

Operum Fædus deprædicatissimum, Homini perfectissime obsecuturo, *Vitam Æternam* est dignatum. *Gratuitum* verò Novum, Homini injusto, sed in Christum credituro, *Pacem* redintegratissimam, & salutem largitur sempiternam. *Deleto*, quod adversus Spiritum, Animam. Corpusque erat, *Chirographo*.

Renascentia, (quis nescit Alphabetarius!) *Peccatoris* in peccatis demortui, totius *Resurrectio* est; *Intellectus*, *Voluntatis*, *Memoriæ*, *Affectuum*, *Conscientiæ*, *Imaginatio- nis*; atque ipsius *Corporis*. Nova *Creatio* audit; & sacra *Templificatio*. *Attributorum Dei* (quomodo loquimur) *Communicabilium*, *Donatio*; *Incommunicabili- um* *Impressio* est. Hinc *Paulina* *Exuitio* veteris; novique *Induitio* (non partis, sed) *Hominis*. Hinc *Petrinum* divinæ Naturæ *Consortium*, Quæ non sæpius audio, quam totus fieri auris exopto.

Vah *Patinas* exteriusculum abstersas. *Sepulchra*, prohi pudor, dealbata! Vah factos *prope modum Christianos*!

anus! sive (quod Hoseæ verbum est,) in matricis ore hæsueros.

Creavit totos Deus! totos Redemit, cedò? Revocavit idemq; totos? Certissimè: totos ideo, totissimos Justificat; totissimos Sanctificat; totissimos olim & Glorificabit.

*Catholica Ecclesiæ Psalmodia, & perennis esto! "Sit
" Parens rerum mihi carmen! illum Vox canat! Sensus pe-
"tat! & remotis Quisq; est vigor FIBRIS, hunc hono-
"ret! Mens Deo laudes canat, & INTIMUM omne!*

NORMA Religioni, Voluntas Dei est Mandatoria, quocunq; modo innotescens, Voluntas. Sive Lex, Testamentum, fœdusve.

Illam, Codicibus sexaginta novem sacerrimis, egregiè propalari contendimus. Nec Verbum universale Divinum, istos tamen prædicamus. De Lege Naturæ, non sentimus non perhonorificè. Qandoquidem, tot illa mentis divinæ verba nuncia, personat; & tam grandia.

Abs Adamo ad Mosén, omnia vivâ voce sunt tradita. Mosaicis intercesserunt scriptis & Johanninis, anni (præter propter) bis Milleni. Abs Apocalypse datâ, vivæ vocis in vice, Sacram Scripturam coluit Ecclesia; colit, & immotissima semper colet.

A Cælo proficisci sacras paginas, non Hominibus mentiendi gnaris, centimodè evictum itur. Trigradatim fidem faciunt, Ecclesiæ testimonium, ipsiusmet Pagarum Genius, vorticordia Sacro Sancti Spiritus suada.

Verisimilimum, & certo proximum, id Testimonii reddit. Pientissimi vox populi, vox Dei sæpenumero audit & est.

Sa-

Sacræ Scripturæ *Argumentum*, Deo dignum; *Sermo*, non Hominem sonans; *Scopus*, unâqalibet suitatis malæ umbrâ abhorrens; *Totius Structura*, *Partiumq;* Harmonia; eloquentia sunt, quæ non immanitèr invitissimis, *suadet* dixero an *cogit* fidem! Solis Luci, Luce aliâ monstratrice opus non est: Neq; alia quavis Scripturarum fulgori videtur Opus.

SS. *Spiritus suada*, per crimen nostrum necessaria fit. Non hæc iota lucis, affundit luculentissimis antè literis: nil minus. Nostra, *præjudiciorum* neqam glaucomata tollit; pessimamq; quæ laboramus, *hebetudinem*: acumen nobis, aciemq; impertit cœlitus. Nec alimodè extra dubii aleam, S. Scripturæ summovet originem.

At pessimè sibi cavent otiosuli; qui in S. *Spiritum* omnia conjicientes, suam in sinu recondunt *manum*. Non is *male*, *aliud*, seu *nihil* agentibus insidet. Neq; *tenebris* nos antè eximit, quàm ad *studia* accendit.

Intelligo præ aliis, *Testimonii* triplicis non contemnendi studia. *Viz.* Illius, quod sacræ scripturæ perhibuit *Deus*; alius, quod *Ecclesia*; atq; alius, quod, in maligno positus semper, *Mundus* perhibuit.

Dei testimonium, quæta eloquuntur *Miracula*! & quàm illustritèr? *Verbi*, *supra omne Nomen*, *elatio*, eloquitur, (super omnia *Creationis*, omnia *Providentiæ* opera, omnia insignitèr ineptientis *Philosophiæ* artificia.) Quamroperè insuper, ad ultimam *Thulen*, *propagatio* eloquitur? *Et facta tecta*, in mediis malis, *conservatio*! Atq; hæc, *dolis politicis* nullis, *insultibus Bellicis* nullis, *Veneribus Rhetoricis* nullis, *paralogismis Logicis* nullis. Unicum *Josæ* sub

suo tempore, & *Bibliorum* exemplar supervixit: ceterorum interfectione supervixerit. In omnium ad unum panolethrian, non unus post juravit *Antiochus*, non unus *Diocletianus*. Thus, odores, scambros, perpeffa sunt superantia numerum milia, ac sepe sumcro Antamox (inferorum portis pudori sit,) mille post mortes vivit! Depressa resurgunt Biblia vere Palmaria! Occidere posse Biblicos soles, & Redire, vident orbi. Viderint, ruptis saepe illis, furibundi noctis & tenebrarum filii.

Ecclesiam quod spectat; *Bibliorum* Laudicinio illa replet omnia. Semen illa suum agnoscit, *Iesu Christi Verbum!* Lat, Cibum, Aurum, Gladiis, Ignem, Lucem, Pluviam agnoscit! Nihil non *Urile* suum, nihil non *Dulce* agnoscit. Atq; ob hoc Verbo aservandi, quos non illa Entes, Rotas, Pontos *Passa* est, & val. *Fruita*? Quos non Funes, Flammis, Panibula, Vivicombura? ip. Quod ad *Mundum*: Univerfus huius *Biblis* assurrexit venerabundus, nec parimodeq; *Venite* testes, *Prothma Philadelphi* aurei montes! Montes, inquam, quibus; *Bibliorum* depereuntissimus, non pepercit. Aureum *Osse* argentea superimpositum *Pelion*, accoemerit *Mosen*; aureum *Hagiographa*, aureum item *Propheas*. *Venite* Latrocinia, e *Bibliorum* Latifundis iniquissima! *Hottierica* volo, *Platonica*, *Aristotelica*, ac alia sexcenta. Nam Plumis indueret se *Biblicis*, quicquid; fere cornicula *Gentilis*. *Venite* insuper & vos o milia terris caeli, carlisq; terrae, ob formidatissima haec *Biblia* nobis subducenda! Formidarunt, quod fassi sunt, Olores, ineluctabilem, & flexanimam super omnia Veritatem. Oh

magnis clarissima, & *Amicitiiis*, & *Inimicitiiis*, Biblia !
Testamentorum, *Fæderumq;* nominibus, Biblia vulgo
 insignimus. Utpotè qæ *Jesu Domini* Testatoris, *Testa-*
mentum prius editum, & posterius, complectuntur. Nec
 non *Fædera*, qæ Deo cum *Homine*, & pro *Homine* cum
Theandro intercesserint.

Nil homini Loquitur Deus, extra *Fœdus*. Verbumq;
 (o *Laudes* ubi estis, & *Gratiarum actio*?) non *Signa-*
tum & *Sigillatum*, non emisit. Nusquam in sacrâ pa-
 ginâ *Verbum*, seu *Evangelium* memoratur, quin *Sacra-*
menta ferè subintelliguntur. sc. Et aliud *Regenerationis*,
 & alterum *Nutritionis* *Sacramentum*. Istis exutum
Signis, *Evangelium*, *Sigillisq;* istis, aliud *Evangelium*
 diceret ausum. Quid utinam attenderent, *Sacramento-*
tum studiosi parum, & nil memorantissimi stipites!
 qui ubiq; locorum sciant stipites.

Operum, *Redemptionis*, & *Gratiæ*, tria clarent *Fœde-*
ra. Erat *Operum* illud prius, in qo Deus vitam spof-
 pondit, saltem *Paradisiacam*; integer vitæ si ageret Ho-
 mo, scelerisq; expers omnis: *Homine tunc temporis*
pollentissimo, id in se recepturo. Arborea nemo nescit
Sacramentarias.

Redemptionis qod Legitur *fœdus*, cum B. Servato-
 re ictum; erat in qo Deus, Christo gaudium, Ovi-
 busq; suis salutem ost pollicitus; ille *Naturam* huma-
 nam si assumeret, *Iustitiam* omnem impleret, *Interces-*
sionis item munus in cælorum cælis obiret: Christo
 qoq; ista sponsuro.

Gratia foedus, *Redemptionis* foederi superstructum est, in quo *Iustitiam* (*Imputatam* atq; *Infusam*.) *Gloriamq;* immortalem, peccatoribus stipulatur Deus: in Christum modo rite credant: Peccatoribus, id ipsum restipulaturis. Huic Foederi (*supra Laudes posito*.) Signa sunt & Sigilla, *Baptismus* sacer & *Cena* sacramentalis.

Foedus hoc quam præstantissimum colit, & ad id tota se componit, *Christiana Religio*. Ad signatum id Sigillatumq;: neq; enim (quod amentia est) seorsim rem *Scripturariam* attendit, vel *Sacramentariam*. Coniunxit Deus; *Sola* divisit, & *stultissima* Improbilas.

Proximum *Atheismo* gradum, *sine Fundamento Fidem* reputamus. Quam sequitur carens *Sacra Institutione Cultus*.

Patroparodota maximi facit *Superstitio*: Theodotis, seu, quod idem est, *Biblicis*, posthabet & postponit *Religio*.

De Minutiis autem re verâ minutis, nullas ciet *Tragædias Religio vera*. Nec suâ se jactet in aulâ, fanaticus de *mentha* & *cumino* altercandi *Æolus*. In quibus *cardo salutis vertitur*, in his *Religio oleum*, in his *Operam*. Quod ad *adiaphora*, quæ nec *Prosumt* nec *Obfunt*, viderint quæ vacant! Occupantur *Religiosi*.

ACTUS Religioni sunt tergemini. *Fidei*, *Spei*, & *Amoris* sacri Actus.

Nova Natura, Religio est: & cujus *Esse* est propter *Operari*. Propter Operari in Deo multifariam *Imitando*, omnifariam *Obediendo*.

Præcepti, Medii, Finis, & Natura, quadrupla operum bonorum Necessitas est. Hæc Vult, hæc Juber, cujus mille rationes *Voluntas* sola complectitur. Ad *Gloriam divinam*, hæc conducuntissima sunt; ad *Salutem* uniuscujusq; propriam; ad alienam & *Edificationem*. Horsum tendebant; atq; hæc eadem volebant *Electio, Redemptio, Vocatio, Justificatio, Sanctificatio*, nec minus *Glorificatio*. Hæc deniq; (oh felix Necessitas!) tam necessaria sunt quam *Libera Bonorum bonitas*.

Sed proh dolor! *Species recti* (dolus delusi) decipimur. Pro *Junone* captantur *Nubecule*, *Rachelis* in *Loco*, *Lea* amplexatur multa plurima. Atq; ipsa habentur *Religio* inter non paucissimos, quæ sui nihil sunt supra *Pe-dissequas*.

Sacri Verbi Auditio, Lectio, Precatio sacra, Sacramentorum celebratio, & Consanguinea, quæ sunt omnia! *Fidei* certè, *Spei, Amoris*; (& *Ingenerandis, & Alendis & Promovendis*.) famulantur. Neq; plus *Religio* sunt censenda, quam ipsa *Regina* habenda sunt quæ circumstant *Ancilla*.

Clanditur in tribus, *Religiosa* (propriissime) *Praxis*. In *Oblatorum* a Deo, pro *Eodere* gratioso, *Receptione*: in *Pollicitorum*, piâ *Prestolatione*: in *Postulatorum* simili *Redditione*. Oblata dicta, recipit *Fides*; Pollicita, *Spes* præstolatur; Postulata, (satis *Decalogo* faciens & *Evangeli*o,) *Amor* reddit.

Ex his *Amicitia* constat omnis; *Communio*, & quicunq; intercedere potis est *Cultus*. Hæc quoties defunt, *Arietum* holocaustis satur est Deus, *Suffitus*, odio est.

Tadio

Tædio *Nocturnia*, & *Sabbata* sunt tædio. Stultas abominatur anima *Ferias*. Repetita perenniter nil profunt *Sacramenta*; nil *Jejunia* inter Precandum crebra; nil annumerata Pauperibus tota *Supellex*; neq; quidpiam tradita, ut ardeant, *Corpora*.

Laudata verò *Fides*, *Affensus* Dei Verbo est, *Consensu* locupletatus & *Fiducia*. *Spes*, (Fidei pulchræ nata pulchrior,) bonorum est, in eo Verbi promissorum, *proba Præsumptio*. Quæq; Viatoribus, patriæ cælestis quasi Possessiuncula est. *Amor*, est animæ (cui sine Deo nec Vivere nec Valere vita est,) versus Deum motus, in Deo Qies.

Substantiam præterire, unaq; Religionis *Accidentia* non flocci facere Perditissimorum est.

Quantum quisq; indies, *Quasi-viderit* Deum & Cælitæ: quantum Cælos solertè, *Quasi-intraverit*: quantum (*Abrahamus* alter,) *Isaculos* suos *Quasi-immolaverit*: nã is est tantum, neq; plus hilum Egerit religiosè.

Subordinata (nec oblitus sum,) non pugnant. Quinimò & quando Aliud est propter Aliud, vix & ne vix Aliud est. *Magnalia* Laudata q̃ animitus coluerit, *Subordinata* idem & medullitus retinuerit & *Mordicus*. *Sacra Biblia*, *Sacramenta*, *Sabbata*, non is vilipenderit. Illi in Tabernaculis Dei *Sol* unus, *seculis* erit pro milibus. Nec antè metus fuerit, q̃am *mediis* amabilitatem *Finis* subduxerit!

ADJUTORIA Religionis tria sunt. sc. Ministerium S. *Spiritus* Operabundum, Ministerium *Operum* Dei Objectivum, Ministerium *Hominum* Ratiocinativum ‡

vum: (five *Interpretativum*, *Argumentativum*, atq; *Suasorium*; ad *Intelligentiam* faciens ad *Fidem*, ac ad *Praxin*.)

Bonum, quia Homines, *esurimus* omnes. *Venatumq;* aliquodammodo omnes imus. Qamquam in *tramite* non uno nec *passibus* æqis fudatum est. Uno summi boni voto vivitur: at qui *Iter* unicum faciunt, *Vias* supramillenas faciunt. *Corvos*, Luto testaq; sequuntur alii; cælosq; sibi pollicentur suis illocatos corniculis. Ad omnia *Lentè satis festinant* alteri, vel *Epimenidis* somnium dormientes. Perq; id somnium se introituros *Elysium* somniant hæc paucissimi laboris mancipia.

Horresco referens. In peccato *Concepti*, *Nati*, comparémus. Ipsa a nobis *ignorantia* ignorantiam difficat: *Pervicacia*, *pervicaciam*; *Benefaciendi impotentia*, *impotentiam*. *Misella Rationis*, *misella Arbitrii liberi* ruina, relicta est. Non uvas, *Spinæ* pariamus. *Æthiopes*, (nec quoad dentes albi,) pelles exuere nil *Callemus*, *Volumus*, aut *Possumus*. Et ad Deum sine *Suppetiis* a Deo, perveniri nulloperè potest. Aboleri *Peccati lex* abripientissima, non potest; abhorreri *Operum fædus* mortiferentissimum, non potest. Perpendite sultis qui diversissime sentitis, *Gal. 4. 21.*

Videamus ergo aliquantisper, salutis hæredibus in viam reducendis, quid Deus:

Delegatur (a *Patre & Filio*), *S. Spiritus* per omnia *Manuductor*. Omnia hic in omnibus operatur. Bona *Inchoat* omnia, *Tuetur*, *Provehit*, *Perficit*. *Habitus* hic *Infundit*; *sacra*q; idem *Actiones* *Elicit*. *Docet ignaros*; *Memoriam refricat doctis*; *Beneagendi zelo incendit Memores factos*; *Operum*

Operum bonorum *Zelatores*, gaudio perfundit inenarrabili. Attamen, quod altâ mente reponendum est; id omne *per nos* operatur, quicquid *in nobis* Paracletus operatur. Et certè quos nulla *fatigat Industria*, nulla hos *excolit Inspiratio*. Desidiosorum *Philosophia* nil aliud est quam Scotoma: & *Religio* tota Vertigo simillima.

Creationis etenim opera & *Providentiæ*, perscrutari jubet exquisitissimè! Jubet, inquam, qui condocentissima fecerit omnia. Inficias nemo iverit, qui hæc *Biblia* verè altera introspexerit. Visibilia invisibilium Dei *Specula*, hæc & *Monumenta*. Qui in *Toto* ac *Partibus*, *Maximis*, *Mediis*, *minimisq;* animadverterit: qui *Elementata* atq; *Elementata*, Deum sensibus ingerentissima, perpenderit! Qui, quo in Loco mundi res *stetere* abs incunabulis; quo jam nunc *stant*: & quo decursuri temporis in periodis sunt *statura*, investigaverit. Maximè, qui, quo in Loco per sæcula sempiterna sistet *Oeconomus*, animo volverit: nec tumultuariè.

Stultorum, damus, hæc *Ludicra* sunt: at Sapientum *Biblia*, & *S. Bibliorum Scholia* illustrantissima. Scripturam *male* Legunt, Naturam qui *non* Legunt.

Qui & Deo grates *Philanthropo*, Hominum supervenit Ministerium. Ministerium *Familiæ* succurrit: *Parentum*, ac *Herorum*. Ministerium *Reipublicæ* subvenit; *Regum*, atq; *Magistratum*. Ministerium *Ecclesiæ* colligit, plantat, rigat: *Episcoporum*, *Doctorumq;*. *Amoris*, primum; *Potentia*, secundum; *Sapientiæ*, tertium dicitur Ministerium.

Nunc .

Nunc autem, *Habitatores Hierosolymarum & Viri Jehudæ* singuli! *Deum inter Vineamq;* judicate! *Ecquid faciendum Vineæ, quod non fecerit sat abunde?* Nulla certe *Desunt, Supersunt* Nulla?

IMPEDIMENTA Religionis, *Caro* sunt, *Mundusque, Satanasque.* Religio postlapsaria, pura puta est *Militia.* *Dux, Emmanuel* est bellicosus. *Milites*, universi sunt sui *Sequaces.* Pro *Panopliâ* sunt, *Veritatis* cingulus, *Justitiæ* thorax, *Fortitudinis* ocreæ & *Patientiæ, Fidei* scutum, *Spei* galea, *S: Verbi* machæra, *Precum sacrarum* (si dicam) *Impetarda!* *Hostes* concersandi, sunt, jam dicti.

Caro, est *Corpus* ipsam, quatenus *Animæ* plus æquo charum: *Anima* etiam est *Sensitiva*, quatenus *Rationali* rebelliosa: *Rationalis* quoque est *Anima*, in quantum *sensibus* (sui impos) est dedita: Fallor, an omnia satis exprimit *vox Suias.* Nec quid aliud est hæc *Caro*, quam totius hominis *Deordinatio*: seu a Deo, ad semet *Deflectio.*

Mundum confarciunt antedictum, bona per se trifaria: sc. *Naturalia* infima, *Sensualia.* & *Intellectualia.* Uno verbo, *Utilibus* ante habita *Dulcia.* Sua, crimine vacat omni *Natura*: peccat una, quæ in nobis furet, *Pica, & Erotomania* gravis.

Satane nomen *Legio* est. *Angelis* non is caret, *Filiis, Subditis, Operariis.* Qis non vicus abundat *tribus!* *Cælis* exulant non omnibus; *terris* certe quidem nullis. A *Cogendo* nos, parum absunt; *Suadendi* peritiam nil superat. Nota sunt *bis decem nomina*, in *Codicibus* sacris reperta: non obscure *Diabolorum* ramq; bellaq; connotantia. Atq;

Atq; hæ sunt, quibuscum Lucta est, *Copia*. Harum per *agmina* in fugam versa, cælum irruitur. In fugam versa, dico; cumq; *Agni sanguine & Testimonii* sermone debellata. Hæc contra, *dulce expertis Bellum est*. O *Jesu Christi* unusquisque, "*Disce miles mititare!*"

PRÆMIA Religio, irriguum *Inferius* habet & *Superius*. Utrumq; e *Gratiæ* cataractis promanantissimum. Ipsius *Gratiam* volo, cui non una unica in abyssio misericordiarum Benedictio.

Atheorum e contra *Suppositio*, nil ponit in *Esse*; contragarrula aliquorundam *Oligopistia*, nil ponit. *Durum* qi occlamaverit Deum, *Solem* is nigerrimum, *Oceanum* & occlamaverit pumiceum.

Peccatores sanè quidem *contumaces*, non *Odio* prosequi non potest. Mentiri nescit *Veracissimus*, moriq; vitalissimus; nescit injustus esse *Justissimus*. Sed qd *Fideles* spectat suos, hyperbolicam qid accedat ad munificentiam? Molliissime dicam; non habent cur *Hierarchiis* vel *Angelicis* invideant. Tantâ beneficiorum mole, hominum mendicabula obruit undiq; *Gratia*.

Qin & ab hæc *Demerendo* longius absunt mortalium *Optimi*, qàm a *Depascendo* pessimi. *Mysteriosa* res equidem, a Deo *Meritum* est: & mysteriosissima, *Meritor*, qem agnoscimus, *Persona* est. *Solius Christi* Domini intuitu, Deum credimus *Remuneratorem*. Abs indito S. Spiritu, *beneficium* unumquodq; confert Deus per modum *Præmii*. ed qæ *Præmia*, (præeunte S. Scripturâ,) nuncupamus, *Dona* eadem, (præeunte eadem,) gratuita arbitramur.

Dona hæc, seu Præmia collata, pro Periodis bis duabus solentissimi spectamus.

Prima sunt, quæ *halitum novæ naturæ primum excipiunt.* Hæc in antecessum data, & antecænium Præmiola, extollit *gentium Doctor.* Scripturus, *Neg; hæc vidisse oculum Evangelii inopem, nec audisse aurem, nec invenisse Cor humanum.* Cujusnam commatis sunt, quærentibus, respondet *ipissimus.* *Omnia sunt vestra, & Paulus, & Apollos, & Cephas, & Mandus, & Vita, & Mors, & Præsentia, & Futura. Omnia sunt Vestra.*

Erogata derepente post moriendum Præmia, sequuntur. In Cœlis, *domus non manufacta: domi-victa cum Domino vita: Angelorum necessitudo, & cælestis confarreatio: Abrahami & cœlicolarum Sinus: Visio, præ quâ caligo est mera, subsolaris encyclopaideia: Assimilatio, cui, si compares, rejicula res est Sanctificatio: Sensatio quædam infanda, Coronis, Thronis, & Stellis matutinis digna.*

In Resurrectione, grandiora superveniunt Præmia. Corporis, gloria suffusissimi Reunitio: Personæ, honorifica coram mundo omni Justificatio: Mundi reprobi, cum Humani tum Angelici, *Condemnatio!*

Novissimum post Judicium, præmia quis referat? Dei, Gloria regnum regnantissimi, *Fruitio: Jesu Domini, Fruitionis sub eo Regni Mediatoris, Intuitio: Cæli numeris omnibus absoluti, Possessio: Mundi, ad coronidem perducti, Appetatio.*

Gloria, sive Gloriosam nescio quid sensibile glorificata circumdabit Corpora. Quid enim Oculus sine Visu? quid Aures absq; auditu? Et quis, sine visibili, visus? quis, sine

sine audibili, *auditus?* Sed me reprimo: qid futurum est ut simus, vel *Christo didactos* latuerit *Apostolos*.

Heu *Miseros*, sub reatu ac imperio Peccati, idq; insensanter acturos! O *beatos*, hyssopi, aspergine *Lustratos*, & cælitus *Regenitos?*

Majora hi consequuntur *Gratiâ Gratis data*, qàm qæ *Traductâ* labe abligurierant, & *Contractâ*. Superabundavit id gratiæ. Nec ipsius *Gehennæ* tanta esse *tormina*, qanta *Cæli gaudia*, æqi putemus. Qandoquidem *creaturculæ delicta*, ista flagellant; *Obedientiam* hæc *Theanthropinam* rependunt. *Higgaion* ô ubi es? Et *Selah* qorsum abes *Dividicum?*

Eia agite, qi Deum *colitis*, *Religiosi!* qi *Veneramini*, non *Adulamini*, numen *Trinunum!*

Qi	{	<i>Patrem,</i>	tum	{	<i>Spiritu,</i>
		<i>Filium,</i>			<i>Animâ,</i>
		<i>S. Spiritum,</i>			<i>Corpore,</i>

Pro	{	<i>Lege.</i>	in	{	<i>Fide,</i>
		<i>Testamento,</i>			<i>Spe,</i>
	{	<i>Fœdere</i>	{	<i>Signato</i>	<i>Charitate,</i>
		<i>Sigillato,</i>			

Cum	{	<i>S. Spiritu perpetim invocato,</i>	contra	{	<i>Carnem,</i>
		<i>Operibus Dei observatis,</i>			<i>Mundum,</i>
		<i>Ministris ritè auscultatis,</i>			<i>Satanamq;</i>

Ad	{	<i>Throniq;</i>	{	<i>bonorum consecutionem,</i>
		<i>Scabelliq;</i>		

Et

Non sine } *Relativa* } Sanctitate
               } *Habituali* }
               } *Actuali* }

Et } *Verè* } colitis!
       } *Integrè* }
       } *Perseveranterq;* }

Descendant fortè *Nimbi*; conscendant *Flumina*; concursent *Venti*, unà *Eurusq;* *Notusq;*. Esto. Qm̃ *Lapidi debent vestro, & solvent angulari Ludibrium!*

Agitè boni! & vos *Juventa* florea, *Senesq;* in ultimo vitæ *Limine* exituri! claris tubæ clangoribus Dominum Laudate; nabliis, & *Lyris*, & tinnitibus cymbali *Lætis*, Laudate!

Hæc est te q̃ærentium generatio, tuam q̃ærentium faciem, ô *Jesu Christi Pater!* O terq; q̃aterq; fælicifimos, hoc in *Loco* positos! Qorum *Jehova Deus* est; & quibus non est tuas clangendi *Laudes, Benedictiones, Tehillah, Tephilla, & Hallelujah, Hallelujah*, per *æcula sæculorum. Finis.*

